

Η Πορτογαλική Προεδρία συγκάλεσε ειδική σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, με σύνθεση τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων, στη Λισσαβόνα την 24 και 25 Μαρτίου 2000. Κύρια θέματα ήταν η ενίσχυση της απασχόλησης, η οικονομική μεταρρύθμιση και η κοινωνική συνοχή στο πλαίσιο μιας οικονομίας βασισμένης στη γνώση.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, μετά την έναρξη του τρίτου σταδίου της ΟΝΕ, ευρίσκεται αντιμέτωπη με μία μεγάλη ποιοτική αλλαγή, η οποία προκύπτει από την παγκοσμιοποίηση και τις προκλήσεις μιας νέας οικονομίας καθοδηγούμενης από τη γνώση και την αλματώδη ανάπτυξη και εισαγωγή της πληροφορικής. Η ΕΕ πρέπει να διαμορφώσει αυτές τις αλλαγές με τρόπο σύμφωνο με τις κοινωνικές της αξίες και αντιλήψεις αλλά και με τις ανάγκες της επικείμενης διεύρυνσης.

Οι μακροοικονομικές προοπτικές της Ένωσης είναι τώρα καλύτερες από πριν. Η νομισματική πολιτική έχει εξασφαλίσει τη σταθερότητα των τιμών και υποστηρίζεται από υγιείς δημοσιονομικές πολιτικές. Ο πληθωρισμός είναι χαμηλός και τα επιτόκια επίσης χαμηλά, γεγονός που εξασφαλίζει την αύξηση των επενδύσεων και του ΑΕΠ και τη μείωση της ανεργίας η οποία ήδη έχει πέσει σε μονοψήφιο αριθμό. Η μελλοντική διεύρυνση θα δημιουργήσει νέες ευκαιρίες αύξησης της απασχόλησης. Η Ένωση διαθέτει ένα καλά εκπαιδευμένο εργατικό δυναμικό και συστήματα κοινωνικής προστασίας ικανά να στηρίξουν τη διαχείριση των αναγκαίων διαρθρωτικών αλλαγών.

Ωστόσο τα ανωτέρω ισχυρά σημεία δεν πρέπει να αποσπούν την προσοχή μας από την ύπαρξη ορισμένων αδυναμιών. Αν και η ανεργία έχει μειωθεί, 15 εκατομ. πολίτες παραμένουν άνεργοι. Το ποσοστό απασχόλησης είναι πολύ χαμηλό και χαρακτηρίζεται από ανεπαρκή συμμετοχή των γυναικών και των ηλικιωμένων στην αγορά εργασίας. Ο τομέας των υπηρεσιών είναι υποανάπτυκτος ιδιαίτερα στο χώρο των τηλεπικοινωνιών και του Διαδικτύου. Υπάρχει διευρυνόμενη έλλειψη δεξιοτήτων κύρια στον τομέα της πληροφορικής όπου πολλές θέσεις παραμένουν κενές. Η ΕΕ έχει θέσει σήμερα ένα νέο στρατηγικό στόχο για την επόμενη δεκαετία: να γίνει η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και μια μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή.

A16a. Προετοιμασία της μετάβασης προς μια ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία βασιζόμενη στη γνώση

Η στροφή προς μια ψηφιακή οικονομία βασιζόμενη στη γνώση και χαρακτηριζόμενη από νέα αγαθά και υπηρεσίες αποτελεί ισχυρή κινητήρια δύναμη για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών και του περιβάλλοντος. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή καλούνται να εκπονήσουν ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης για μια ηλεκτρονική Ευρώπη (eEurope Action Plan) που θα βασίζεται στη συγκριτική αξιολόγηση των εθνικών πρωτοβουλιών και στις θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι επιχειρήσεις και οι πολίτες πρέπει να έχουν πρόσβαση σε φθηνή παγκόσμιας κλάσης υποδομή επικοινωνιών και σε ευρύ φάσμα υπηρεσιών. Κάθε πολίτης πρέπει να διαθέτει τις δεξιότητες που απαιτούνται για τη ζωή και την εργασία σε αυτήν τη νέα κοινωνία της πληροφορίας. Η αξιοποίηση του πλήρους ηλεκτρονικού δυναμικού της ΕΕ εξαρτάται από τη δημιουργία των προϋποθέσεων που θα επιτρέψουν την άνθηση του ηλεκτρονικού εμπορίου και του Διαδικτύου. Πιο συγκεκριμένα το ΕΣ της Λισσαβόνας θέτει τους ακόλουθους στόχους:

- Την ολοκλήρωση του νομικού πλαισίου για το ηλεκτρονικό εμπόριο, το ηλεκτρονικό και ψηφιακό χρήμα και την εξ αποστάσεως πώληση χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.
- Τη βελτίωση του πλαισίου για τις ιδιωτικές επενδύσεις στην έρευνα και για τις νεοσύστατες εταιρίες υψηλής τεχνολογίας με τη χρήση φορολογικών πολιτικών, επιχειρηματικών κεφαλαίων και στήριξης από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ).
- Τον προσδιορισμό μέχρι τον Ιούνιο 2000 δεικτών αξιολόγησης των επιδόσεων σε διάφορους τομείς και ιδιαίτερα για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και τις καινοτομίες.
- Τη διευκόλυνση της δημιουργίας, μέχρι το τέλος του 2001, ενός ταχύτατου ευρωπαϊκού δικτύου για την ηλεκτρονική επιστημονική επικοινωνία, με στήριξη της ΕΤΕπ που θα συνδέει ερευνητικά ιδρύματα, πανεπιστήμια, επιστημονικές βιβλιοθήκες, επιστημονικά κέντρα και σχολεία.
- Την εισαγωγή, μέχρι το τέλος του 2001, κοινοτικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας.
- Την καθιέρωση, μέχρι τον Ιούνιο του 2000, μιας σειράς συγκριτικών αξιολογήσεων επί θεμάτων όπως το χρονικό διάστημα που απαιτεί και το κόστος που συνεπάγεται η σύσταση εταιρίας, το ύψος του επενδυόμενου επιχειρηματικού κεφαλαίου, ο αριθμός πτυχιούχων σχολών διοίκησης επιχειρήσεων, επιστημονικών σχολών και δυνατοτήτων κατάρτισης.
- Την υποβολή σχεδίου για μια επιχειρηματική, καινοτόμο και ανοικτή Ευρώπη μαζί με το πολυετές πρόγραμμα υπέρ των επιχειρήσεων και του επιχειρηματικού πνεύματος 2001 - 2005.
- Την εκπόνηση Ευρωπαϊκού Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις που αποτελούν την κυριότερη δύναμη για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.
- Την υποβολή έκθεσης, μέχρι το τέλος του 2000, για τα χρηματοπιστωτικά μέσα της ΕΤΕπ και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων.
- Τη χάραξη στρατηγικής για την εξάλειψη των φραγμών στην παροχή υπηρεσιών, την απελευθέρωση των τομέων του αερίου, ηλεκτρισμού, ταχυδρομικών υπηρεσιών και μεταφορών.
- Την ενημέρωση της νομοθεσίας περί κρατικών προμηθειών και κύρια να την κάνουν προσιτή στις ΜΜΕ ώστε να τεθεί σε ισχύ από το έτος 2002. Μέχρι το έτος 2003 η διενέργεια των κοινοτικών και κρατικών προμηθειών πρέπει να έχει γίνει on line.
- Ένα αυστηρό χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση του προγράμματος δράσης χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ως το 2005 με προτεραιότητα την πρόσβαση σε επενδυτικό κεφάλαιο σε πανευρωπαϊκή βάση και την εξάλειψη των εμποδίων για επενδύσεις σε ταμεία συντάξεων. Περαιτέρω στόχοι είναι η ολοκλήρωση των αγορών δημοσίων ομολογιών / ομολόγων, τεχνικών και μέσων έκδοσης χρεογράφων και η βελτιωμένη λειτουργία της διασυνοριακής αγοράς ρέπτος, η συγκρισιμότητα των ισολογισμών, αποτελεσμάτων χρήσεως των εταιριών και η στενότερη συνεργασία για την εποπτεία των χρηματαγορών από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πλήρης υλοποίηση του προγράμματος δράσης επιχειρηματικών κεφαλαίων πρέπει να γίνει μέχρι το έτος 2003.
- Την ελάφρυνση της φορολογικής πίεσης επί της εργασίας και ιδίως της σχετικά ανειδίκευτης και χαμηλά αμοιβόμενης.

A16β. Εκσυγχρονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Μοντέλου με επένδυση στον άνθρωπο και οικοδόμηση ενός ενεργού κράτους πρόνοιας

Οι άνθρωποι είναι το πολυτιμότερο κεφάλαιο της Ευρώπης και αποτελούν το επίκεντρο των πολιτικών της Ένωσης. Η επένδυση στον άνθρωπο και η ανάπτυξη ενεργού και δυναμικού κράτους κοινωνικής πρόνοιας έχει ζωτική σημασία για τη θέση της ΕΕ στην οικονομία της γνώσης και δεν θα επιτείνει τα υφιστάμενα κοινωνικά προβλήματα της ανεργίας, του κοινωνικού αποκλεισμού και της πτώχειας. Το ΕΣ θέτει τους ακόλουθους στόχους:

- Ο αριθμός των ατόμων 18-24 ετών, τα οποία έχουν τελειώσει το τριτάξιο Γυμνάσιο χωρίς να έχουν αποκτήσει κάποια επαγγελματική κατάρτιση, πρέπει να μειωθεί δραστικά μέχρι το 2010.
- Τα σχολεία και τα κέντρα κατάρτισης θα συνδεθούν με το Διαδίκτυο και θα συνεργασθούν μεταξύ τους καθώς και με τις επιχειρήσεις και τα ερευνητικά κέντρα.
- Νέες βασικές δεξιότητες πρέπει να είναι η πληροφορική, οι ξένες γλώσσες, η τεχνολογική αντίληψη, το επιχειρηματικό πνεύμα και οι κοινωνικές δεξιότητες. Καθιερώνεται ευρωπαϊκό δίπλωμα δεξιοτήτων πληροφορικής με συγκεντρωτικές διαδικασίες πιστοποίησης.
- Καθορίζονται μέχρι τα τέλη του 2000 τα μέσα για την προώθηση της κινητικότητας των σπουδαστών, των δασκάλων και του προσωπικού κατάρτισης και έρευνας.
- Ιδρύεται μία πανευρωπαϊκή βάση δεδομένων για θέσεις απασχόλησης και ευκαιρίες μάθησης και καθιερώνεται έπαθλο της ΕΕ για τις ιδιαίτερα προοδευτικές επιχειρήσεις.
- Μεγαλύτερη απασχόληση στον τομέα της παροχής υπηρεσιών συμπεριλαμβανομένων των προσωπικών υπηρεσιών.
- Προώθηση όλων των πτυχών των ίσων ευκαιριών, περιορισμός του επαγγελματικού διαχωρισμού, παροχή καλύτερης παιδικής μέριμνας.

Γενικός στόχος των ανωτέρω μέτρων είναι η αύξηση του ποσοστού απασχόλησης από το σημερινό 61% κατά μέσο όρο σε επίπεδο όσο το δυνατόν εγγύτερο του 70% το έτος 2010 και η αύξηση του ποσοστού απασχολούμενων γυναικών από το 51% σε άνω του 60%.

Ο αριθμός των κατοίκων της ΕΕ που ζει κάτω από το όριο της πτώχειας και σε κατάσταση κοινωνικού αποκλεισμού είναι απαράδεκτος. Η κοινωνία αυτή ενέχει τον κίνδυνο διεύρυνσης του χάσματος μεταξύ εκείνων που διαθέτουν πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες και εκείνων που αποκλείονται. Για να αποφευχθεί ο κίνδυνος αυτός πρέπει: α) να προωθηθεί η καλύτερη κατανόηση του κοινωνικού αποκλεισμού μέσω συνεχούς διαλόγου, ανταλλαγής πληροφοριών και ορθής πρακτικής με βάση κοινούς δείκτες β) να περιληφθεί η κοινωνική ένταξη στις πολιτικές των κρατών μελών για την απασχόληση, την εκπαίδευση και την κατάρτιση, την υγεία και την κατοικία με παράλληλη δράση των Διαρθρωτικών Ταμείων γ) να αναπτυχθούν δράσεις για ομάδες στόχους όπως μειονότητες, παιδιά, ηλικιωμένοι και άτομα με ειδικές ανάγκες.

A16γ. Εφαρμογή αποφάσεων: πλέον συνεκτική και συστηματική προσέγγιση

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα πραγματοποιεί ειδική σύνοδο κάθε άνοιξη για οικονομικά και κοινωνικά θέματα. Η υλοποίηση του στρατηγικού στόχου διευκολύνεται εάν εφαρμοσθεί νέα ανοικτή μέθοδος συντονισμού σαν μέσο διάδοσης βέλτιστων πρακτικών και επίτευξης μεγαλύτερης σύγκλισης προς τους κύριους στόχους της ΕΕ. Αυτή η μέθοδος απαιτεί: 1) καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών για την ΕΕ συνδυασμένων με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα 2) καθορισμό ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών και σημείων αναφοράς 3) μεταφορά των κατευθυντήριων γραμμών στις εθνικές και περιφερειακές πολιτικές 4) περιοδική παρακολούθηση, αξιολόγηση και επανεξέταση των διαδικασιών. Απαιτείται μια συγκριτική αξιολόγηση των βέλτιστων πρακτικών και ένα υψηλό αίσθημα ευθύνης των επιχειρήσεων στον τομέα αυτό για τη δια βίου μάθηση, την οργάνωση της εργασίας, τις ίσες ευκαιρίες, την κοινωνική ένταξη και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η επίτευξη του νέου στρατηγικού στόχου θα βασισθεί κύρια στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και στις εταιρικές σχέσεις ιδιωτικών και δημοσίων φορέων, Η ΕΕ πρέπει να κινητοποιήσει όλους τους διαθέσιμους πόρους τηρώντας την Ατζέντα 2000 ενώ εκφράζει την ικανοποίησή της για τη συμβολή της ΕΤΕπ όσον αφορά τη δημιουργία ανθρώπινου κεφαλαίου, τις ΜΜΕ και το επιχειρηματικό πνεύμα, τα δίκτυα τεχνολογίας πληροφοριών και τηλεπικοινωνιών και την καινοτομία. Με την "Πρωτοβουλία Καινοτομία 2000" η ΕΤΕπ πρέπει να διαθέσει ακόμα ένα δισεκ. ευρώ για πράξεις επιχειρηματικού κεφαλαίου υπέρ των ΜΜΕ καθώς και το ειδικό δανειοδοτικό πρόγραμμα της ύψους 12 μέχρι 15 δισεκ. ευρώ κατά τα επόμενα τρία έτη.

A16δ. Το εθνικό σχέδιο δράσης για την απασχόληση (ΕΣΔΑ) έτους 2000

Το Μάιο του 2000 το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΥΠΕΡΓ) της Ελλάδος δημοσίευσε το ΕΣΔΑ 2000. Στο σχέδιο αυτό επιχειρείται ένας απολογισμός του ΕΣΔΑ 1999 (βλ. ΕΣ Βιέννης) και τίθενται οι αρχές και τα συγκεκριμένα προγράμματα δράσης για το 2000. Όπως είδαμε, το Δεκέμβριο του 1998, η ανεργία στην ΕΕ ανήρχετο στο 10% του εργατικού δυναμικού και στην Ελλάδα στο 10,8%. Από τότε η ανεργία στην ΕΕ μειώθηκε στο 9,1% (Ιούνιος 2000) ενώ στην Ελλάδα αυξήθηκε στο 11,7% του εργατικού δυναμικού. Πέραν της αυστηρής δημοσιονομικής, νομισματικής και εισοδηματικής πολιτικής που ασκήθηκε για την εκπλήρωση των κριτηρίων σύγκλισης και την είσοδο στην ΟΝΕ, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων υποστηρίζει ότι η αύξηση της ανεργίας οφείλεται α) στην αύξηση του αριθμού των γυναικών που αναζητεί εργασία. Ενώ το 1997 το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας ήταν 46%, το 1998 αυξήθηκε στο 48,5% β) στην αυξημένη συμμετοχή οικονομικών μεταναστών. Το 1997 συμμετείχαν 93.500 μετανάστες, το 1998 167.100 ενώ για το έτος 1999 και 2000 που δεν υπάρχουν στοιχεία εκτιμάται ότι αριθμός αυτών έχει διπλασιασθεί σε σχέση με το έτος 1998. Σύμφωνα με τα στοιχεία έτους 1999 το εργατικό δυναμικό της χώρας μας ανήλθε σε 4.478.000 άτομα έναντι 4.447.000 το 1998, παρουσίασε δηλαδή μία αύξηση 0,7%. Φαίνεται ότι ο αριθμός των θέσεων εργασίας που χάθηκαν λόγω της νέας τεχνολογίας και η εισροή γυναικών και μεταναστών στην αγορά εργασίας υπερέκλυψαν την αύξηση της απασχόλησης. Το ΥΠΕΡΓ εκτιμά ότι το μέρος της αύξησης της ανεργίας οφείλεται στη μείωση του πληθυσμού κατά 0,7% στις αγροτικές και ημιαστικές περιοχές. Η παρατήρηση υπονοεί τη μετακίνηση του πληθυσμού αυτού στα μεγάλα αστικά κέντρα χωρίς πάντοτε να ευρίσκουν εκεί εργασία. Οι προβλέψεις, τέλος της Κυβέρνησης για το διάστημα 2000 - 2002, όπως αποτυπώνονται στο επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης του 1999, είναι ότι το εργατικό δυναμικό θα αυξάνεται κατά 0,7% ανά έτος, η απασχόληση θα αυξάνεται με ετήσιο ρυθμό 1,4% και η ανεργία θα μειωθεί στο 9,9% μέχρι τέλος του 2002. Προϋπόθεση της πραγματοποίησης της πρόβλεψης είναι ετήσιοι ρυθμοί ανάπτυξης γύρω στο 4%.

A16ε. Η στρατηγική του ΕΣΔΑ 2000

Η στρατηγική του Ελληνικού ΕΣΔΑ για το έτος 2000 στηρίζεται στους ακόλουθους άξονες:

- Στα πλαίσια της ανάπτυξης, που χάρις στο Γ' κοινοτικό πλαίσιο στήριξης, στα χαμηλά επιτόκια και στην αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων θα προσεγγίσει το 4%, ξεκίνησε η εφαρμογή διαρθρωτικών πολιτικών που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα. Η πολιτική αυτή, όμως, σέβεται το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο και τη διατήρηση του Ελληνικού κράτους κοινωνικής πρόνοιας.
- Στα πλαίσια του άξονα της πρόληψης της ανεργίας -και ιδιαίτερα της μακροχρόνιας ανεργίας- συνεχίζεται ο εκσυγχρονισμός των δομών που στηρίζουν την εξατομικευμένη αντιμετώπιση της ανεργίας και την ολοκλήρωση της μετάβασης από τις παθητικές σε ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης που αποτελούν κατευθυντήρια αρχή της ΕΕ. Βασική σημασία αποδίδεται στην προώθηση της κοινωνίας της γνώσης ώστε το Ελληνικό εργατικό δυναμικό να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της ΟΝΕ, του οξυνόμενου ανταγωνισμού, της παγκοσμιοποίησης και των νέων τεχνολογιών.
- Για την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού ενισχύεται η πρόσβαση στην αγορά εργασίας των ευπαθών κοινωνικών ομάδων και ιδιαίτερα των ηλικιωμένων, των ανειδίκευτων και των μακροχρόνια ανέργων.

A16ζ. Οι πυλώνες της πολιτικής

Ο πρώτος πυλώνας δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στην πρόληψη της ανεργίας. Υλοποιούνται ειδικά προγράμματα για τους νέους, τους ανέργους μεγαλύτερης ηλικίας, τους ανέργους αποβιομηχανοποιημένων περιοχών και γενικότερα θυλάκων ανεργίας και παρέχονται ευκαιρίες στις γυναίκες και άλλες ομάδες που πλήττονται εντονότερα από την ανεργία. Στην υλοποίηση των πολιτικών αυτών συμβάλλει η αναβάθμιση των δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης, η πρόσφατη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που στοχεύει στην παροχή δεξιοτήτων στο μελλοντικό εργατικό δυναμικό και η ενεργοποίηση των κοινωνικών εταίρων στο σχεδιασμό, τη χρηματοδότηση, την αξιολόγηση των προγραμμάτων και την υλοποίηση αυτών.

Ο δεύτερος πυλώνας υλοποιεί πολιτικές στήριξης και ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας λαμβάνοντας ειδικά μέτρα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τις γυναίκες και τους νέους.

Ο τρίτος πυλώνας προωθεί την προσαρμοστικότητα του εργατικού δυναμικού με την αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου οργάνωσης της εργασίας με τρόπο ώστε παράλληλα με την προώθηση ευέλικτων μορφών απασχόλησης να ενισχύεται η ασφάλεια των εργαζομένων.

Με τις πολιτικές που εντάσσονται στον τέταρτο πυλώνα επιδιώκεται η μείωση των ανισοτήτων πρόσβασης και εξέλιξης στην αγορά εργασίας μεταξύ ανδρών και γυναικών ιδιαίτερα με τη συμφιλίωση του επαγγελματικού και οικογενειακού βίου, όπως για παράδειγμα η λειτουργία του ολοήμερου σχολείου.

A16η. Αξιολόγηση της συμβολής του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤα)

Ένας από τους βασικούς άξονες του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 2000 - 2006 είναι η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού. Ο σχεδιασμός του άξονα αυτού βασίσθηκε στις γενικές κατευθύνσεις πολιτικής της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση (ΕΣΑ). Ο βασικός κορμός των παρεμβάσεων των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ για τη βελτίωση των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, την προώθηση της απασχόλησης και την ισότητα των ευκαιριών είναι τα επιχειρησιακά προγράμματα "Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση" και "Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση" που χρηματοδοτούνται κύρια από το ΕΚΤα. Επιπρόσθετα, το Ταμείο αυτό συγχρηματοδοτεί δράσεις που περιλαμβάνονται στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα καθώς και άλλα προγράμματα συναφή με την τοπική απασχόληση και την ισότητα των ευκαιριών.

Το ΕΣΔΑ ανταποκρίνεται πλήρως στις αρχές χρηματοδότησης του ΕΚΤα αφού υιοθετεί τους στόχους της βελτίωσης της ικανότητας για ένταξη στην αγορά εργασίας και ανταποκρίνεται σε ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης. Ως εκ τούτου το Ελληνικό ΕΣΔΑ 2000 στηρίζει τη χρηματοδότηση των δράσεων του κατά ένα μεγάλο μέρος στο ΕΚΤα ενώ ένα μικρότερο μέρος συγχρηματοδοτείται από τα άλλα διαρθρωτικά ταμεία ή από το Γ' ΚΠΣ.

Α16θ. Πολιτικές απασχόλησης που υλοποιήθηκαν το 1999 και νέες πρωτοβουλίες για το 2000

Ο ΟΑΕΔ αναδιαρθρώνεται ριζικά ώστε να καταστεί ένας σύγχρονος μηχανισμός σύνδεσης του ανθρώπινου δυναμικού με την αγορά εργασίας. Τα 48 Κέντρα Προώθησης της Απασχόλησης έχουν τεθεί ήδη σε λειτουργία. Η δημιουργία ενός Εθνικού Φορέα Επαγγελματικής Κατάρτισης με μορφή ΝΠΔΔ -με τη συμμετοχή των κοινωνικών φορέων και των συναρμοδίων Υπουργείων- αποτελεί σημαντική συμβολή στη σύνδεση αγοράς εργασίας και τοπικών αναγκών για αρχική και συνεχόμενη κατάρτιση. Προωθείται ο εκσυγχρονισμός των παραδοσιακών δομών επαγγελματικής κατάρτισης σε Σχολεία Διαρκούς Λειτουργίας. Μετά το 2003 θα λειτουργήσει ο Ενιαίος Φορέας Πιστοποίησης της Επαγγελματικής Κατάρτισης. Ενισχύονται οι επιδοτήσεις του ΟΑΕΔ προς την κατεύθυνση των ενεργητικών μέτρων απασχόλησης παρέχοντας αυξημένα κίνητρα στους εργοδότες για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Λειτουργούν και επεκτείνονται τα Κέντρα για τη Δημιουργική Απασχόληση των παιδιών ηλικίας 5-12 ετών. Το ΥΠΕΡΓ έχει χρηματοδοτήσει τη λειτουργία 110 τέτοιων κέντρων στους Δήμους της χώρας. Ενισχύεται η απασχόληση και η αυτοαπασχόληση στον πολιτισμικό τομέα. Δημιουργούνται αρχικά 2000 νέες θέσεις απασχόλησης για ανέργους 18-64 ετών με ποσό που ανέρχεται σε 20,54 ευρώ την ημέρα και ανά θέση με διάρκεια με φθάνει τους 22 μήνες. Συνεχίζεται η απόκτηση εμπειρίας και διευρύνεται η απασχόληση στον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών όπως π.χ. στη φύλαξη σχολείων στα αστικά κέντρα για ανέργους 25-64 ετών, με διάρκεια επιχορήγησης 11 μήνες και ύψος 35,22 ευρώ την ημέρα.

Η αναβάθμιση των υπηρεσιών απασχόλησης ενισχύεται με τη λειτουργία των εξειδικευμένων κέντρων σχεδιασμού επαγγελματικής κατάρτισης (ΕΚΕΣΕΚ) και την εφαρμογή της κάρτας απασχόλησης. Ο ΟΑΕΔ εισήλθε στο Διαδίκτυο όπου το 2000 θα εμφανίζει όλα τα προγράμματα απασχόλησης ενώ προβλέπεται η δυνατότητα αναζήτησης εργοδοτών από ανέργους και προσωπικού από εργοδότες μέσω του Internet. Το 2000 ολοκληρώνονται τα προγράμματα επιχορήγησης της απασχόλησης του ΛΑΕΚ (Λογαριασμός για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση) και συνεχίζονται τα προγράμματα ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης. Ο ΛΑΕΚ συγκεντρώνει εισφορές εργοδοτών και εργαζομένων και εμποτεύεται από τους κοινωνικούς εταίρους. Οι τελευταίοι συμβάλλουν σημαντικά στο σχεδιασμό των επί μέρους προγραμμάτων ενίσχυσης της απασχόλησης ενώ πρωταγωνιστούν σε συνεργασία με τους ΟΤΑ στην κατάρτιση τοπικών συμφώνων για την απασχόληση. Το πρόγραμμα STAGE για την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας αποκτά το 2000 αποκεντρωτική φιλοσοφία ενώ το προφίλ του υποψηφίου παρέχεται από τις επιχειρήσεις και ο μισθός από τον ΟΑΕΔ.

Κύριος στόχος για το έτος 2000 είναι η στήριξη του θεσμού των 70 κέντρων συμβουλευτικής και προσανατολισμού (ΚΕΣΥΠ) και η επέκταση των 200 γραφείων σχολικού επαγγελματικού προσανατολισμού (ΓΡΑΣΕΠ) που ιδρύθηκαν το 1999. Ένας άλλος βασικός στόχος είναι μια δέσμη μέτρων για την πληροφορική. Το 1999 λειτούργησαν 116 σχολικά εργαστήρια πληροφορικής και 441 σχολεία απέκτησαν πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Το 2000 αναμένεται να έχουν πρόσβαση 370 σχολικά εργαστήρια πληροφορικής και 1000 σχολεία.

Υλοποιήθηκαν 321 ολοκληρωμένα προγράμματα για άτομα με ειδικές ανάγκες, παλιννοστούντες, μετανάστες, πρόσφυγες, φυλακισμένους, πρώην χρήστες ναρκωτικών και ψυχικά ασθενείς. Το πρόγραμμα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας των γυναικών συνεχίζεται και ήδη εκτελούνται 153 έργα που αφορούν ενίσχυση νέων ή υφισταμένων επιχειρήσεων. Το πρόγραμμα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας των νέων ηλικίας 19-30 ετών, που αφορά τη μεταποίηση και τον τριτογενή τομέα, δημιούργησε 2.795 θέσεις εργασίας με προοπτική να αυξηθούν το 2000 σε 4896 θέσεις.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης υλοποιεί μέτρα για την υποστήριξη συγκεκριμένων δράσεων του ΕΠΒ. Ο πρώτος κύκλος ολοκληρώθηκε με 312 προγράμματα κατάρτισης και 11.170 καταρτισθέντες ενώ το 2000 εκτελούνται 296 προγράμματα στα οποία συμμετέχουν 5.220 καταρτιζόμενοι.

Η κοινοτική πρωτοβουλία LEADER συνεισφέρει στην ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης στον πρωτογενή τομέα και αναπτύσσει δραστηριότητες αγροτουρισμού, προωθεί την αξιοποίηση χαρακτηριστικών της περιοχής και την παραγωγή - διάθεση τοπικών προϊόντων και συνδράμει τον οικοτουρισμό και τον πολιτιστικό και θρησκευτικό τουρισμό. Το πρόγραμμα της πολιτισμικής απασχόλησης έχει συγκεντρώσει 350 προτάσεις καλλιτεχνικών φορέων και δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας ενισχύοντας επιχειρηματικές πολιτιστικές πρωτοβουλίες.

Στο πρόγραμμα του ΕΠΒ του Υπουργείου Ανάπτυξης για τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στον τομέα των υπηρεσιών υποβλήθηκαν 737 προτάσεις εκ των οποίων εγκρίθηκαν 236 οι περισσότερες στον κλάδο εμπορίου και αυξήθηκαν οι θέσεις απασχόλησης στον τομέα των υπηρεσιών. Επίσης, αξίζει να αναφέρουμε το πρόγραμμα βρεφονηπιακών παιδικών σταθμών και ΚΔΑΠ του ΥΠΕΡΓ που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤα. Εγκρίθηκε η δημιουργία 222 νέων δομών στους Δήμους δυναμικότητας 7.573 παιδιών όπου απασχολούνται 1.264 άτομα σε ειδικότητες βρεφοκόμων, παιδαγωγών, νηπιαγωγών και βοηθητικού προσωπικού με προϋπολογισμό που συγχρηματοδοτείται κατά 33,4 εκατομ.ευρώ από το ΕΚΤα και κατά 6,16 εκατομ.ευρώ από το ΕΤΠΑ.

A16i. Οι θέσεις της ΓΣΕΕ

Οι θέσεις της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος καταγράφηκαν επ' ευκαιρία του πρώτου ελληνικού ΕΣΔΑ (1999) στο κεφάλαιο "ΕΣ της Βιέννης". Από τότε η ΓΣΕΕ συμμετέχει σαν κοινωνικός εταίρος στην κατάρτιση των προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, στα τοπικά σύμφωνα για την απασχόληση μέσω των τοπικών εργατικών κέντρων και συμβάλλει στη δημιουργία θέσεων εργασίας μέσω του ΛΑΕΚ. Εν τω μεταξύ ξέσπασε μία έντονη διαμάχη μεταξύ αυτής και του ΥΠΕΡΓ για τα μέτρα διαρθρωτικής πολιτικής που αφορούν την απελευθέρωση της αγοράς εργασίας και τις ευέλικτες μορφές απασχόλησης. Η Συνομοσπονδία εκτιμά ότι μέτρα τέτοιας μορφής εξυπηρετούν μόνο τα συμφέροντα των εργοδοτικών οργανώσεων, πλήττουν του εργαζόμενους, αποδιαρθρώνουν τις εργασιακές σχέσεις και είναι ατελέσφορα για την αντιμετώπιση της ανεργίας. Προτείνει να αξιολογηθούν οι πολιτικές και δράσεις που έχουν μέχρι σήμερα αναπτυχθεί όπως: α) ο αναπτυξιακός νόμος και οι θετικές ή όχι επιδράσεις του στην υπόθεση της αναπτυξιακής διαδικασίας και της απασχόλησης β) οι διαρθρωτικές αλλαγές στον αγροτικό τομέα και οι επιπτώσεις από την τροφοδότηση της αγοράς εργασίας με συνεχώς διογκούμενο εργατικό δυναμικό γ) οι διαρθρωτικές αλλαγές στον ευρύτερο δημόσιο τομέα της οικονομίας δ) οι ολοκληρωμένες μεταναστευτικές πολιτικές και η αντιμετώπιση των προβλημάτων των ξένων εργατών ε) η απορρόφηση των κονδυλίων των ΚΠΣ κύρια στον τομέα των ενεργών πολιτικών απασχόλησης ζ) το θεσμικό πλαίσιο μετά το Νόμο 2639/98 για τις εργασιακές σχέσεις και η βελτίωσή του με στόχο τη διασφάλιση των εργασιακών δικαιωμάτων.

Από τη δική της πλευρά η ΟΤΟΕ τάσσεται υπέρ των θέσεων της ΓΣΕΕ, απορρίπτει τις προτάσεις των τραπεζών για πλήρη απελευθέρωση του ωραρίου εργασίας και συναλλαγών και ζητεί μέτρα προστασίας των εργαζομένων που πλήττονται από τις συνοδευτικές πολιτικές που εφαρμόζουν οι εργοδότες μετά από εξαγορές και συγχωνεύσεις.